

1982 JUL 20

MAGYAR NEMZET

Az egykori szivattyúház érdekében

1961-ben a tabáni Szarvas térről — egy várismertető séta után — vigasztalan tekintetek meredtek az innen nyíló Apród utca egyetlen épületére, amely a II. világháború óta romos volt. Elmélkedésre nem volt idő; tenni kellett a ház megmentése érdekében. Én egy cikk megírására vállalkoztam, amely meg is jelent a Magyar Nemzet szerkesztőségi megjegyzéseivel bővítve a lap 1961. december 3-i számában. Erre felfigyeltek, és a kormánytükarság ötmillió forintos támogatásával elkezdődött a helyreállítás.

A mai nemzedék már úgy ismeri az Apród utca 1—3. sz. épületet, hogy abban található az orvostudományi múzeum és az emléktábláról leolvashatják, hogy itt született Semmelweis Ignác Fülöp. Most — huszonegy év múltán — ismételen nem szavderítő látványban részesülnek, akik innen a Szarvas térről az alig ötven méter hosszú Apród utcán át a Duna felé tekintenek. Egy teljesen elhanyagolt, szinte pusztulásra váró építmény áll itt megmentésre várva. Magasba szökkenő neoreneszánsz tornya (amelynek belsejében a kémény rejtőzik) — mint felkiáltójel kér segítséget. Miként annak idején a közeli Semmelweis-ház, úgy remélhetőleg ezen építmény sem fogja nélkülözni a gyors támogatást. Ybl Miklós egyik remekművéről van szó.

A „Várkert Kioszk” 110 évvel ezelőtt, már 1879-ben lépett működésbe, mint a várpalota szivattyúháza. Amikor szivattyúház jellege megszűnt — egy vállalkozó kávéházat létesített benne és körülötte. Így lett belőle Budai Kioszk. A század elején, de még a harmincas években is a kerthelyiségben — lombok alatt és virágok között — szép nyári délutánokon tэрzene (többnyire katonazene) szórakoztatta a vendégeket és az erre sétálókat.

Mai nevét azonban semmi nem indokolja, mert se várkert, se pedig kioszk itt nincs. Ellenben itt áll, a róla elnevezett téren a nagy alkotó, Ybl Miklós bronzszobra.

A teret a Várhegy felé az az

épület- és lépcsőrendszer határoolja, amely szintén Ybl alkotása. Ezt „Várkertbazár” néven ismerjük (hogy legyen valami neve, de bazárnak itt nyoma sincs). A remekül helyreállított lépcsőrendszer felett van a várkert.

Sajnálatos, hogy idegenforgalmi szerveink sem az egykori szivattyúház (később Budai Kioszk) épületével, sem a „Várkertbazár” néven ismert épület- és lépcsőrendszerrel nem óhajtják bővíteni Budapest csekély számú idegenforgalmi nevezetességeit. A közeli tabáni parkban gyógyszállót, turistaházat, fedett és nyitott uszodát, valamint téli-nyári vendéglőrendszert terveztek évtizedekkel ezelőtt — arra való hivatkozással, hogy rohamosan növekszik Budapest idegenforgalma. Ebből azonban eddig csak a propaganda valósult meg.

Remélem, hogy napjainkban, amikor egyre többször kerül napirendre a műemlékvédelem, szóban és írásban — az említett Ybl Miklós téri romladék helyreállítására is mielőbb sor kerül.

Kécsi Ferenc